

Snabbare pansartrupper!

Med Pbv 301 och 302 ökade följeinfanteriets rörlighet

Pansarbandvagnar var en förutsättning för svenska arméns satsning på snabba och effektiva pansarbrigader under kalla kriget. Det nya fordonet gav skydd åt åtta soldater som kunde köras rakt in i anfallsmålet.

TEXT: RICKARD LINDSTRÖM & CARL-GUSTAF SVANTESSON

Efter stridsvagnarnas genombrott på första världskrigets slagfält väcktes tanken på att även de medföljande infanteristerna pansarskydd. Denna mekaniserade krigförings främste företrädare blev den brittiske militärteoretikern och före detta officeren sir Basil Liddell Hart som föreslog bataljoner med både skytte- och stridsvagnskompanier. För att en sådan bataljon skulle ge önskad effekt krävdes

att alla väsentliga delar (infanteri, artilleri, spaning och ingenjörförband) var motoriserade och terränggående för att kunna förflytta sig tillräckligt snabbt.

I slutet av 1920-talet genomförde brittiska armén försök i Liddell Harts anda med stridsvagnar och pansarfordon för infanteriet i mekaniserade enheter. Det fanns också bandgående artilleri och terränggående lastbilar för underhållstjänsten. Försöken avslutades dock eftersom försvarande

pansarvärnskanoner ansågs överlägsna pansaranfallen.

Först fyrtio år senare blev Liddell Harts tankar verklighet, då i Sverige och Frankrike. Enligt hans egen utsago var svenska Pansarbrigad 63 den organisation som bäst förverkligade hans teorier. Sveriges väg dit började med försvarsbeslutet 1942 där pansarförbanden organiserades som ett särskilt truppslag. De nya pansartrupperna satte upp tre brigader med två stridsvagnsbataljoner och en pansarskyttebataljon i varje. Så här motiverades den nya organisationen i beslutsunderlaget:

För att möta hot om genombrott och inringning av våra frontfördelningar måste trupper med minst samma rörlighet, framkomlighet och slagkraft som de anfallande pansarförbanden stå till försvararens förfogande [...] för att slå fiendens inbrytande pansarförband. De enda trupper, som med framgång kunna sättas in för denna uppgift, äro egna pansartrupper.

”Det oskyddade pansarinfanteriet ryckte fram till fots.”

I de första pansarbrigaderna anföll stridsvagnarna normalt tillsammans med det oskyddade pansarinfanteriet som ryckte fram till fots. Undantag från denna regel var strid mot en framryckande eller tillbakaryckande fiende samt mot lufttrupp. Då tilläts stridsvagnsförbanden att uppträda ensamma; hotet från välriktad pansarbrytande eld var relativt litet och ett snabbt avgörande vägde tungt.

De första pansarskyttebataljonerna fick använda den hjulgående terrängbilen m/42 KP (karosseri pansar) – det första svenska pansarskyddade trupptransportfordonet – vilken hade begränsad framkomlighet på mjuk eller stenig mark. Då kp-bilen saknade tak var soldaterna sårbara för artillerield och därför lämnade de fordonet flera hundra meter från målet och anföll till fots. Varför dröjde det ändå till 1960-talet innan infanteristerna ▶

En Pbv 302 tillsammans med en stridsvagn 103 under en övning. Med de nya pansarbandvagnarna skulle stridsvagnarna och pansarinfanteriet kunna strida integrerat.

► i pansarförbanden fick bandgående fordon som gav dem möjlighet att följa stridsvagnarna? Det finns flera svar: Ett var att i en begränsad försvarsekonomi borde man inte använda dyra fordon för att bära fram enkla infanterivapen. Många infanteriofficerare ansåg också att man i svensk normalterräng bäst löste anfallsuppgifter till fots med starkt artilleriunderstöd eftersom fordon – inklusive stridsvagnar och andra bandfordon – inte kunde ta sig fram överallt. Man hade utvecklat en stridsteknik där artillerielden höll ner fienden tills skyttetruppen nådde stormavstånd. Därefter fortsatte nedhållningen under stormningen med hjälp av egna vapen (kulsprutor och eldhandvapen). I stridsvagnen hade man ett effektivare understödsvapen som avsevärt förbättrade skytteförbandens framgång i anfallsstrid. Pansarinfanteriet hade med andra ord inget att klaga över; jämfört med övrigt infanteri hade man mycket goda förutsättningar att lyckas.

Den efterföljande Pansarbrigad 63 innebar en långt gående integrering av stridsvagns- och pansarskytteförband inom pansarbataljonens organisation. Den viktigaste förutsättningen var pansarbandvagn 301 – Pbv 301. I alla tidigare pansarorganisationer tvingades förbandet att förr eller senare anpassa sig till pansarinfanteriets strid till fots. Tack vare det nya fordonet kunde man nu utveckla ett fullt mekaniserat förbands taktik och stridsteknik. Pansarinfanteriet fick en central roll i pansarförbandens anfall.

”Den viktigaste förutsättningen var pansarbandvagn 301.”

Liddell-Harts böcker lästes av svenska officerare och hans tankar om integrerade förband hade sannolikt påverkat dem som utformade organisationen för Pansarbrigad 63. En annan viktig faktor var uppfattningen om att det framtida kriget skulle utspelas över ett stort område. Det var en följd av att en angripare hade kapacitet att göra kringgångsmanövrar på marken och med luftlandsättningar och därmed kunde strida på djupet av vår gruppering. Men viktigast var kärnvapenhotet; ett hot som måste mötas med utspridd gruppering.

Arméstudien år 1958 skrevs under förutsättning att Sverige skulle skaffa kärnvapen. Den var genomsyrd av att våra förband skulle kunna strida i små enheter utspridda över ytan, men också ha möjlighet till kraftsamlade insatser med snabbrikliga förband och med stöd av kärnvapen. I Krigsvetenskapsakademiens handlingar från 1959 sammanfattade överste C A Klingenssterna dessa tankar under rubriken Taktik i atomåldern: »Man måste räkna med att striden på en gång kan komma att föras över ett förbands hela yta. Det kommer att bli normalt med fientliga avdelningar mellan de egna förbanden. Alla förband kan när som helst råka i strid.» Han framhöll vidare vikten av att kunna anfalla kraftsamlat men att det måste ske direkt ur marschgruppering utan tidsödande anfallsförberedelser. ►

Pbv 301 byggdes på gamla chassin

★ När det stora innehavet av stridsvagnar som införskaffats under andra världskriget snabbt blivit föråldrat väcktes idén om att använda chassierna i nya roller. För behovet av pansarskyttefordon var chassierna till Strv m/41 de som kom i beaktande eftersom det fanns flest av dem.

Trots Strv m/41 relativt trånga chassi visade omfattande studier att det skulle gå att utveckla ett pansarskyttefordon. En första testtrigg fanns framme till sommaren 1957 – tornet och delar av överbyggnaden hade tagits bort och ersatts med en modell i trä. Landsverk och Hägglands & Söner fick uppgiften att ta fram var sin prototyp med ett nytt motoraggregat. Dessa stod klara i slutet av vintern 1959, varefter grundläggande försök inleddes.

Lösningen med Strv m/41-chassi medgav inte ett tillräckligt stort transportutrymme för att få in all nödvändig utrustning, den var heller inte amfibisk och det fanns inte tillräckligt stort antal chassier tillgängliga så det stod tidigt klart att det nya fordonet skulle bli ett provisorium i avvaktan på något bättre. Men försöksresultaten var så pass positiva att en förserie beställdes med sju H-vagnar från Hägglands och tre L-vagnar från Landsverk. De första stod klara sommaren 1960.

L-vagnarna kunde endast förses med kulsprutebeväpning medan H-vagnarna även kunde beväpnas med automatkanon. Den ursprungliga tanken var ett kulsprutebeväpnat pansarskyttefordon men då möjligheterna att återanvända 20 mm automatkanoner m/45B från jaktflygplanet J 21A blev denna lösning det slutgiltiga valet och monterades i en vapenhuv.

Redan i juni 1960 – innan alla förserievagnar hunnit levereras – lades beställningen på huvudserien. Avtalet omfattade ombyggnad av 220 Strv m/41 till Pansarbandvagn 301 och uppdraget gick till Hägglands. I april 1963 hade samtliga pansarbandvagnar levererats.

Pbv 301 hade två mans besättning: vagnchef och förare. Baktill kunde åtta fullt utrustade soldater transporteras, av vilka fyra kunde strida från vagnen sedan två fjäderbalanserade luckor i taket öppnats för hand. Det var möjligt att djupvada på 1,5 meter om den försågs med förlängningstrummor för avgasutblås och luftintag.

En tanke med Pbv 301 var att vagnarna enkelt skulle kunna ändras för alternativa användningsområden. Av de 220 vagnar som beställdes utgjordes 185 av trupptransportfordon. Därutöver togs specialutrustade vagnar fram för rollerna stridsledning (Pbv 3011) och eldledning (Pbv 3012). Det gick inte att se någon skillnad på vagnarna utifrån – samtliga modeller var utrustade med fyra antenner för att inte ledningsfordonet skulle kunna avslöjas. Invändigt skilde de sig åt med fler radiostationer och en annan typ av utrustning för att kunna leda antingen strid eller eld. När vagnarna efter några års användning försågs med Ra 421 (i stället för Ra 105) blev samtliga vagnar utom stridsledningsvagnen av med två antenner – något som resulterade i att vagnen med bataljonschefen kunde pekas ut.

Erfarenheterna med Pbv 301 var blandade. Även om växellådan med sin förväljare hade sina förtjänster så krävde kopplingspedalen mycket starka ben. Den var också svår att manövrera i strömt vatten. Framförallt var banden en ständig källa till problem – bandbultarna hölls på plats enbart med låsbleck eller låsring (det fanns två olika bandtyper) och de lossnade ofta vid körning i stenbunden terräng. Även om vagnen ansågs driftsäker blev bristen på reservdelar till slut ett problem – konstruktionen hade trots allt sitt ursprung i 1930-talet.

Utfasningen av pbv 301 till förmån för den betydligt modernare pbv 302 pågick under andra hälften av 1960-talet och var avslutad 1971.

Trots trängsel kunde Pbv 301 transportera åtta soldater, av vilka fyra kunde strida uppsatt från vagnen genom takluckan.

★ Svenska pansarbandvagnar

	Pbv 301	Pbv 302A
Vikt:	11,7 ton	12,3 ton
Längd:	4,66 m	5,35 m
Bredd:	2,23 m	2,86 m
Höjd:	2,64 m	2,50 m
Besättning:	2 + 8 man	3 + 8 man
Pansarskydd:	8-50 mm (övre front 20 mm i 55°)	23 mm (front)
Motor:	SFA B44 (150 hk)	Volvo Penta THD 100B (270 hk)
Växellåda:	Praga Wilson (5+1 växlar)	Volvo Penta R-60 (8+2 växlar, hög/låg)
Maxfart:	45 km/h	66 km/h (8 km/h i vatten)
Aktionsradie:	~300 km	~300 km
Automatkanon:	20 mm m/45B 6 rökkastare	20 mm m/47D 6 rökkastare
Övrig beväpning:	6 rökkastare	6 rökkastare, kan även ha 7,62 mm kulspruta m/58
I tjänst:	1962-71	1966-

Pbv 301 var Sveriges första bandgående trupptransportfordon. Den var en övergångslösning byggd på gamla stridsvagnchassin.

Så anföll pansarbrigaderna

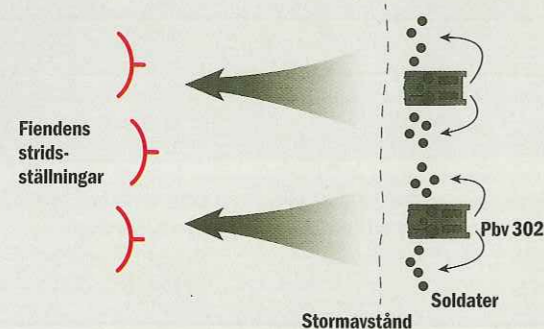
★ Under hela 1900-talet hade spränggranateld varit det stora hotet mot infanteriet utanför närstridsavstånd. Att möta detta hot blev därför ett av de främsta skyddskraven på pansarbandvagnen. Men man lade också vikt vid skydd mot kärnvapens verkningar.

Revingeförsöken 1960–62 har tillskrivits stor betydelse för pansartruppernas utformning av organisation, taktik och stridsteknik. Men även innan dessa försök hade pansarskyttets stridsteknik med pansarbandvagn studerats, vilket framgår av den preliminära taktisk-tekniska målsättningen för pansarbandvagnen (från januari 1960). Denna är en logisk följd av de beskrivna hoten och vagnens tänkta användning. Här finns tydligt beskrivet pansarskyttets olika anfallstekniker med pansarbandvagn, som kom att gälla i mer än 20 år.

Alternativ 1: Kort stormning

Pansarinfanteriet körs uppsuttna i pansarbandvagnarna till stormavståndet (riskavståndet för splitter från den egna artillerielden). Soldaterna fortsätter därefter anfall till fots, understödda av pansarbandvagnarna.

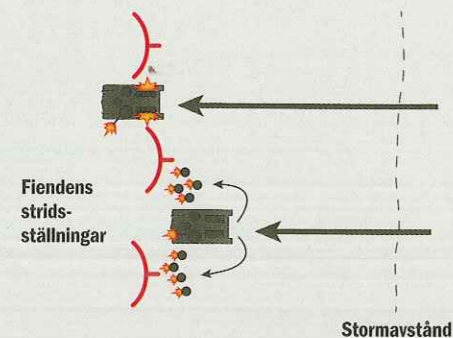
Denna metod används när det inte är möjligt att köra förbi stormavståndet på grund av risken för att få vagn med uppsutten personal utslagen. Det kan bero till exempel minor, andra terränghinder eller ett starkt försvar.

Alternativ 2: Uppsutten stormning

Fienden nedhålls med spränggranateld från artilleri eller stridsvagnar. Infanteriet passerar stormavståndet uppsuttna och pansarbandvagnarna kör med högsta fart in i fiendens stridsställningar. Då flyttas den understödjande elden och striden genomförs från vagnarna (vagnstrid) eller om terrängen eller fiendens åtgärder så framvingar till fots (närstrid).

Uppsutten stormning sker när terrängen medger det och fiendens motverkan bedöms vara låg.

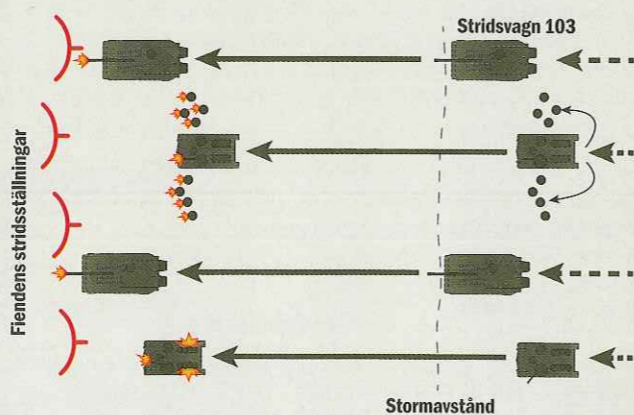
Pbv 302 med soldater redo för uppsutten stormning.

FÖRSVARSMAKTERIEVERIK

Strid tillsammans med stridsvagnar

★ Hur stridsvagns- och pansarskyttedelarna i bataljonen i praktiken skulle samverka debatterades ständigt. Eftersom fordonen hade olika skyddsnivåer och vapen fanns det också olika synsätt på hur man bäst skulle utnyttja de olika systemen.

Enligt den ena ytterligheten uppträdde man var för sig i olika terrängavskärningar och typer av anfallsmål. I den andra ytterligheten rullade stridsvagnarna precis framför pansarskyttesoldaterna (vid kort stormning) eller framför pansarbandvagnarna (vid vagnstrid). Att smidigt ändra avståndet mellan stridsvagns- och pansarskyttedelarna var något som ständigt övades.

Pbv 302 och stridsvagn 103 under en övning.

FÖRSVARSMAKTERIEVERIK

► Det låg med andra ord i tiden att utforma organisationen som pansarbrigad 63. Samtidigt fanns det en lång utvecklingslinje och tradition i Sverige som stödde en sådan utveckling och som var en följd av faktiska förhållanden. Den svenska kuperade och skogklädda normalterrängen innebar att det ofta var svårt att få många vapen med lång räckvidd att skjuta mot samma mål. Kompanier och bataljoner var därför oftast de största enheter som kunde genomföra integrerad strid, alltså skulle dessa enheter ha en mångsidig sammansättning.

Också kravet på snabbhet ansågs tala för en blandad sammansättning. Man hade erfarenhet av tidigare organisationer med »rena» stridsvagns- och pansarinfanteribataljoner, som i många fall ändå krävde en tillfällig stridsindelning där stridsvagns- och pansarskyttekompanier blandades. Sådana moment tog tid och stred mot kravet på att kunna anfalla direkt ur marschgruppering. Att däremot tillfälligt samla stridsvagnskompanier till en stridsvagnsbataljon kunde ske relativt snabbt tack vare likformigheten i systemet och att alla kunde nås per radio.

I ett utvecklat mekaniserat förband måste också ett antal andra funktioner som spaning, strids- och elledning ges pansarskydd och kunna ta sig fram i obanad terräng. Till spaning användes samma version av Pbv 301 som till pansarskytte, medan specialutrustade vagnar tillverkades för stridsledning och elledning.

För att till fullo utnyttja de moderna pansarförbandens möjligheter utvecklades orderterminologin och stridstekniken övades för att få ett snabbt och följsamt förband. Pansarbataljonen kunde anfalla ur marschgruppering och gå in i försvarsgruppering utan långa uppehåll i utgångslägen. Ett skäl var att skytteförband i pansarbandvagnar övades så att man med ett fåtal kommandon kunde leda förbandet på ett sätt som inte var möjligt med infanteri utan pansarfordon. Kompanichefen nådde alla sina vagnar per radio och kunde ge order under framryckning. Plutoncheferna gav eventuella kompletteringar och kommandon ropades ut i vagnarna före avsittning. När vagnarna gjorde halt inriktade mot anfallsmålet anföll pansarskyttegrupperna in i fiendens gruppering. Pansarbandvagnarna följde efter och understödde med automatkanonerna.

Även ändringar i stridsindelningen övades rutinmässigt. Plutoner underställdes grannkompani under pågående anfallsrörelse för att möta uppkomna hot, variationer i terrängen och så vidare. Också att samla alla stridsvagnar från två pansarbataljoner till en »stridsvagnsbataljon» gick smidigt. Under de första årtionena med pansarbandvagnar utfördes normalanfall i småbruten terräng med pansarskyttekompanierna främst, understödda av stridsvagnskompanier. Endast i riktigt öppen terräng anföll man med stridsvagnskompanierna främst, varvid pansarskyttedelarna användes för flankskydd och rensningsuppgifter.

Under slutet av 1970-talet och början av 1980-talet för-

En vapenhuv till en Pbv 302 lyfts på plats för att monteras. Både Pbv 301 och 302 tillverkades av AB Hägglund & Söner.

FÖRSVARSMAKTERIEVERIK

ändrades stridstekniken som en följd av utvecklingsarbete inom pansartrupperna. Nu blev det normala istället att stridsvagnarna anföll främst. Pansarskyttedelarna kunde som tidigare få uppgiften att skydda i viss riktning eller rensa svåröverskådlig terräng. En annan vanlig uppgift blev

att understödja stridsvagnarnas strid; det vill säga pansarskyttet framryckte nära bakom stridsvagnsdelarna berett att genomföra närstrid. Avståndet mellan stridsvagns- och pansarskyttedelarna berodde på siktförhållanden. I öppen och överskådlig terräng höll sig pansarskyttet några hundra

meter bakom stridsvagnarna, ofta i skydd av någon terrängformation, medan i betäckt och svåröverskådlig terräng följde varje pansarbandvagn direkt efter en stridsvagn.

Införandet av pansarbandvagnen innebar inte bara att de taktiska möjligheterna förbättrades utan också att brigadens operativa användning utökades. De första pansarbrigaderna anskaffades för att »möta hot om genombrott och inringning av våra frontfördelningar», medan till exempel Pansarbrigad 63 skulle kunna anfalla för att slå en nyss landstigen fiende. En särskild pansarfördelningsstab organiserades för att leda flera pansarbrigader i avgörande anfallsriktningar.

Den integrerade striden mellan stridsvagns- och pansarskytteförband, som möjliggjorts genom införandet av pansarbandvagnen, krävde att dessa förband kontinuerligt övade tillsammans. Tidigare utbildades stridsvagnsförband och pansarinfanteri på olika regementen. Men med 1963 års försvarsbeslut fick alla pansarregementen »blandade» förband.

Detta ledde också till att pansarofficerare redan på kompaninivå måste lära sig de viktiga komponenterna för pansarstrid: stridsvagns-, pansarskytte- och pansarvärnsstrid. Vald taktik och stridsteknik krävde också god kunskap och ►

► färdighet att hantera artillerield. Denna breda kunskap tidigt i karriären danade blivande pansarbataljonschefer.

Det är ingen överdrift att påstå att införandet av pansarbandvagnen haft en avgörande betydelse för pansarbrigadens taktik och stridsteknik. Den möjliggjorde en integrerad strid mellan stridsvagnar och pansarskytteförband. Som en följd av de senaste decenniernas minskade behov av försvar av det egna territoriet och mer fokus på internationella insatser har pansarbandvagnen använts i lågkonfliktssituationer och i små förband med patrullering och övervakning som främsta uppgifter. I internationella uppdrag har regelrätta anfall med pansarförband bestående av stridsvagns- och pansarskytteenheter inte varit aktuella. Vagnen har alltså inte använts i de uppgifter som den utvecklats för, men har uppskattats och fungerat väl på de nya användningsområdena.

Vi upplever nu en strävan efter att öka den operativa effekten i det nationella försvaret. Enligt Arméinspektörens förslag ska mekaniserade bataljoner organiseras med två stridsvagnskompanier (stridsvagn 122) och två mekaniserade kompanier (stridsfordon 90). Principen från pansarbataljonerna i Pansarbrigad 63 känns igen, men nu har Pbv 302 ersatts av stridsfordon 90 med i alla avseenden högre prestanda (skydd, eldkraft och rörlighet). Pbv 302 avvecklas och endast ett mindre antal vagnar (C-versionen) är kvar i ytterligare några år. Systemet kommer då att ha varit i drift i 45 år. ★

Rickard Lindström är strategisk specialist stridsfordon vid Försvarets Materielverk (FMV) och ledamot av Kungliga Krigsvetenskapsakademien. Carl-Gustaf Svantesson är överstelöjtnant och fd chef för stridsfordonsbyrån vid FMV.

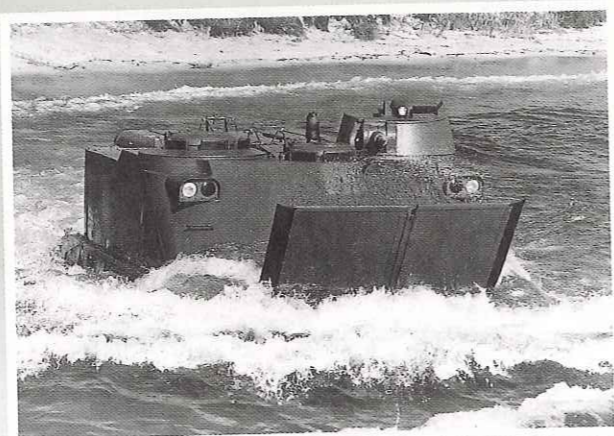
BOKTIPS ★ *Svenskt Pansar – 90 år av svensk stridsfordonsutveckling (2009)* av Rickard Lindström och Carl-Gustaf Svantesson ★ *Pansarkrig (1945)* av JF Fuller.

Pansarbandvagn 302 – i internationell toppklass

★ Studier för en ny pansarbandvagn hade påbörjats redan sommaren 1960. De huvudkrav som sattes upp för det nya pansarskyttefordonet var följande:

1. Vagnen skall kunna transportera trupp under skydd mellan olika platser på stridsfältet, med minst samma framkomlighet som den nya stridsvagnen (Strv 103).
2. Besättningen skall kunna strida från vagnen.
3. Bevapningen skall kunna bekämpa oskyddad trupp, andra pansarbandvagnar, långsamma luftfarkoster och landstigningsbåtar.
4. Vagnen skall kunna flyta utan extra utrustning.

Utredningen höll öppet för såväl svenska som utländska alternativ och valet kom till slut att stå mellan den amerikanska M113 och en ny pansarbandvagn från Hägglunds. Efter en noggrann analys gjordes bedömningen att M113 skulle bli för dyr att omkonstruera med hydrauliskt manövrerade takluckor för vagnstrid och beslutet blev att utveckla vagnen i Sverige. En M113 lånades dock in

Trimskärmen i fronten fälldes ut när Pbv 302 skulle flyta. Vagnen var även utrustad med länsppumpar.

för jämförande försök som gav värdefull kunskap.

I oktober 1961 fick Hägglunds uppdraget att ta fram två prototyper – en för fordonstekniska försök och en för stridstekniska studier. Försöksfordonen blev klara i början av 1963.

Inspirerad av M113 var prototyperna försedda med en nedfällbar ramp baktill men snart stod det klart att avsittning kunde göras snabbare om istället två bakdörrar användes. Bevapningen utgjordes av en upp och ner-vänd 20 mm automatkanon från Hispano-Suiza som tidigare suttit i Saabs jaktflygplan J 29 Tunnan. Den var asymmetriskt placerad i ett litet torn – en lösning som gjordes möjlig tack vare en sinnrik mekanisk vridkompensator. Tornet lade grunden till företagets vapentekniska kunnande och blev så lyckat att Hägglunds även sålde det på export till Schweiz.

Efter endast ett års utprovning och en total utvecklingskostnad på blygsamma 2,8 miljoner kronor hade försöken med prototypvagnarna gett tillräckligt underlag för att kontrakt på seriefordon skulle kunna tecknas. Beställning på en första serie av 547 Pbv 302 lades hos Hägglunds i oktober 1963. Flertalet avsåg trupptransport (439 stycken), övriga för rollerna eldledning (56), stridsledning (43) och batteriplats (9). Den mycket låga kostnaden per fordon – 233 000 kronor – uppnåddes genom att man använde färdigutvecklade delsystem från den civila marknaden (motor och växellåda) samt delar som var under tillverkning i stora serier till utländska lätta stridsfordon (framförallt komponenter i bandstället).

Pbv 302 efter ett verkansprov där en mina sprängts under larvbanden.

Den 25 februari 1966 levererades det första seriefordonet av Pbv 302 till P 1 i Enköping. Leveranser kom därefter att fortgå fram till 1972.

Pbv 302 var tillverkad i helsvetsat stålpansar. Dubbelskrovskonstruktionen i sidorna gav skyttegruppens soldater ett extra skydd. Frontalt stod Pbv 302 emot 20 mm normalprojektiler. Sammantaget kunde konstateras att fordonet hade bättre skydd än samtida liknande pansarbandvagnar som brittiska FV 432 och amerikanska M113.

Efter vissa förberedelser kunde vagnen flyta, framdrivningen skedde då med hjälp av banden. Men med en maxgräns på 1 200 kilo för last och passagerare blev vagnen lätt överlastad, vilket medförde att den tappade sin amfibiska förmåga.

Med små modifieringar kunde det bakre transportutrymmet i trupptransportsversionen ställas i ordning för transport av last eller sjuka/skadade på fyra till sex bärar.

Genom åren utvecklade sig Pbv 302 till ett uppskattat och tillförlitligt stridsfordon – konstruktionen har uppfattats som mycket lyckad. Motorn var driftsäker och slitstark. Vagnen var lätt att hantera, framkomligheten mycket god och driftskostnaderna relativt låga.

Pbv 302 genomgick en gradvis renovering och modifiering under perioden 1984–97. Av de vagnar som ursprungligen anskaffades har ett stort antal (370) gallrats ut ur organisationen. Resterande planeras finns kvar till 2016–18, bland annat de C-versioner (med förbättrat skydd) som togs fram för internationell tjänst i Bosnien och Kosovo.

★ Pbv 302

Genom varje taklucka kunde fyra man strida uppsuttet.

På vardera sida fanns tre platser med ryggarna utåt, och längst bak två platser med ryggarna mot varandra.

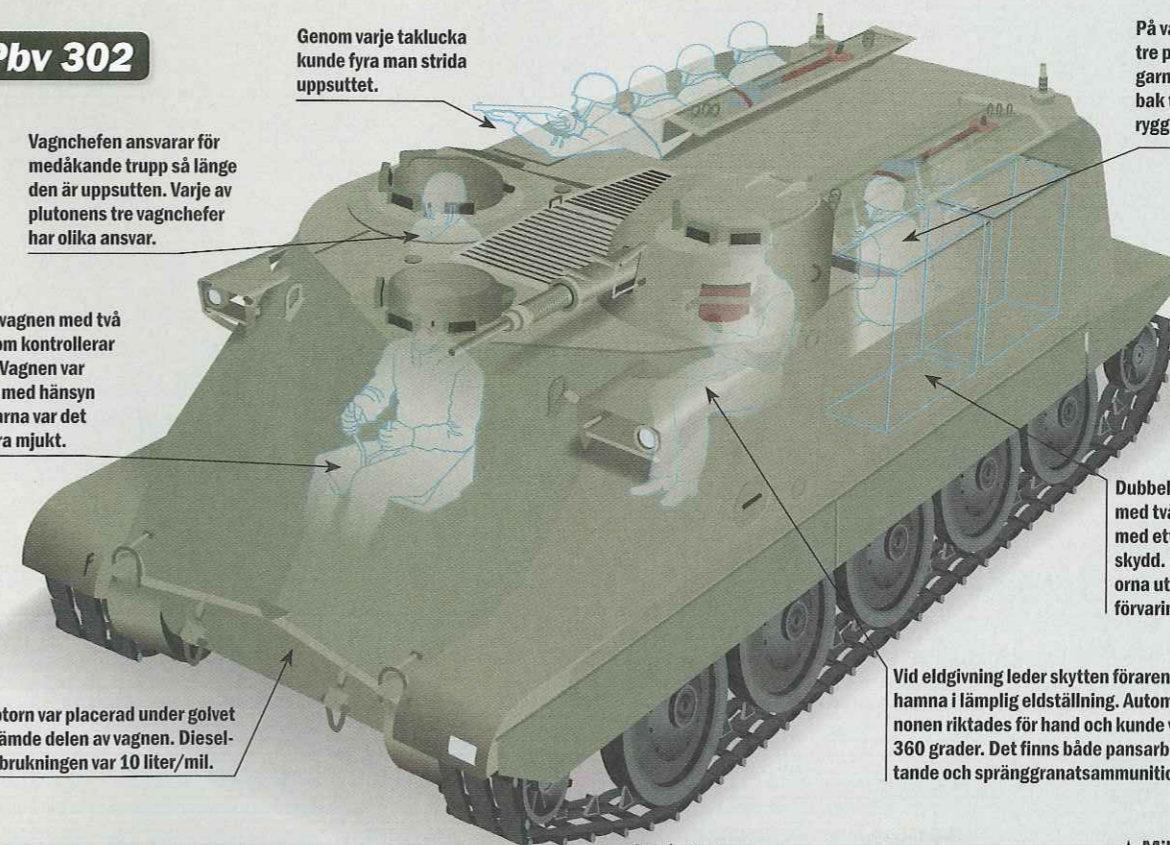
Vagnchefen ansvarar för medåkande trupp så länge den är uppsuttet. Varje av plutonens tre vagnchefer har olika ansvar.

Föraren styr vagnen med två styrspekar som kontrollerar varsitt band. Vagnen var lättkörd men med hänsyn till passagerarna var det viktigt att köra mjukt.

Motorn var placerad under golvet i främre delen av vagnen. Diesel-förbrukningen var 10 liter/mil.

Vid eldgivning leder skytten föraren för att hamna i lämplig eldställning. Automatkanon riktades för hand och kunde vridas 360 grader. Det finns både pansarbrytande och spränggranatsammunition.

Dubbelskrovskonstruktionen med två svetsade stålpansar med ett mellanrum gav bättre skydd. Mellanrummen i sidorna utnyttjades även som förvaringsutrymme.

En skyttegrupp stormar ur en Pbv 302 under en övning.